

KRIMINALOMSORGEN

KRIMINALOMSORGEN

Halden fengsel

Hva slags nabo ønsker du?

Innhold

- Samfunnsoppdraget
- Prinsipper i Kriminalomsorgens arbeid
- Utviklingstrekk
- Nøkkeltall
- Straffereaksjoner
- Tilbakefall og iverksatte straffereaksjoner
- Hvem er de innsatte?
- Normalitet - Humanitet
- Halden fengsel
 - Fakta om Halden fengsel
 - Innhold i Halden fengsel
 - Importmodellen, frivillige
 - Domskategorier, domslengder i Halden fengsel

St melding 39

Meld. St. 39

(2020–2021)

Melding til Stortinget

Kriminalomsorgsmeldingen – fremtidens
kriminalomsorg og straffegjennomføring

- Humanistisk tilnærming
- Normalitetsprinsippet

Hensikt

• Samfunnssikkerhet

Rehabilitering

- gjennomføre straff og stiller varetektsplasser til disposisjon for politiet på en måte som tar hensyn til formålet med straffen
- Motvirke nye straffbare handlinger, som er forsvarlig for samfunnet

- Det skal legges til rette for at domfelte skal endre sitt kriminelle handlingsmønster

Kriminalomsorgens prinsipper for sitt arbeid

- Det som lovgiver sier er hensikt med straffen
 - Preventiv virkning:
 - Individuell: Samfunnssikkerhet, avskrekkende og forbedrende
 - Allmenn: Avskrekkende og holdningsskapende
- Formålet med straffegjennomføringen
 - Det skal legges til rette for at domfelte skal endre sitt kriminelle handlingsmønster
- Et humanistisk menneskesyn
- Likebehandling
- Prinsippet om at domfelte har gjort opp for seg når straffen er sonet
- Normalitetsprinsippet
- Rettssikkerhet

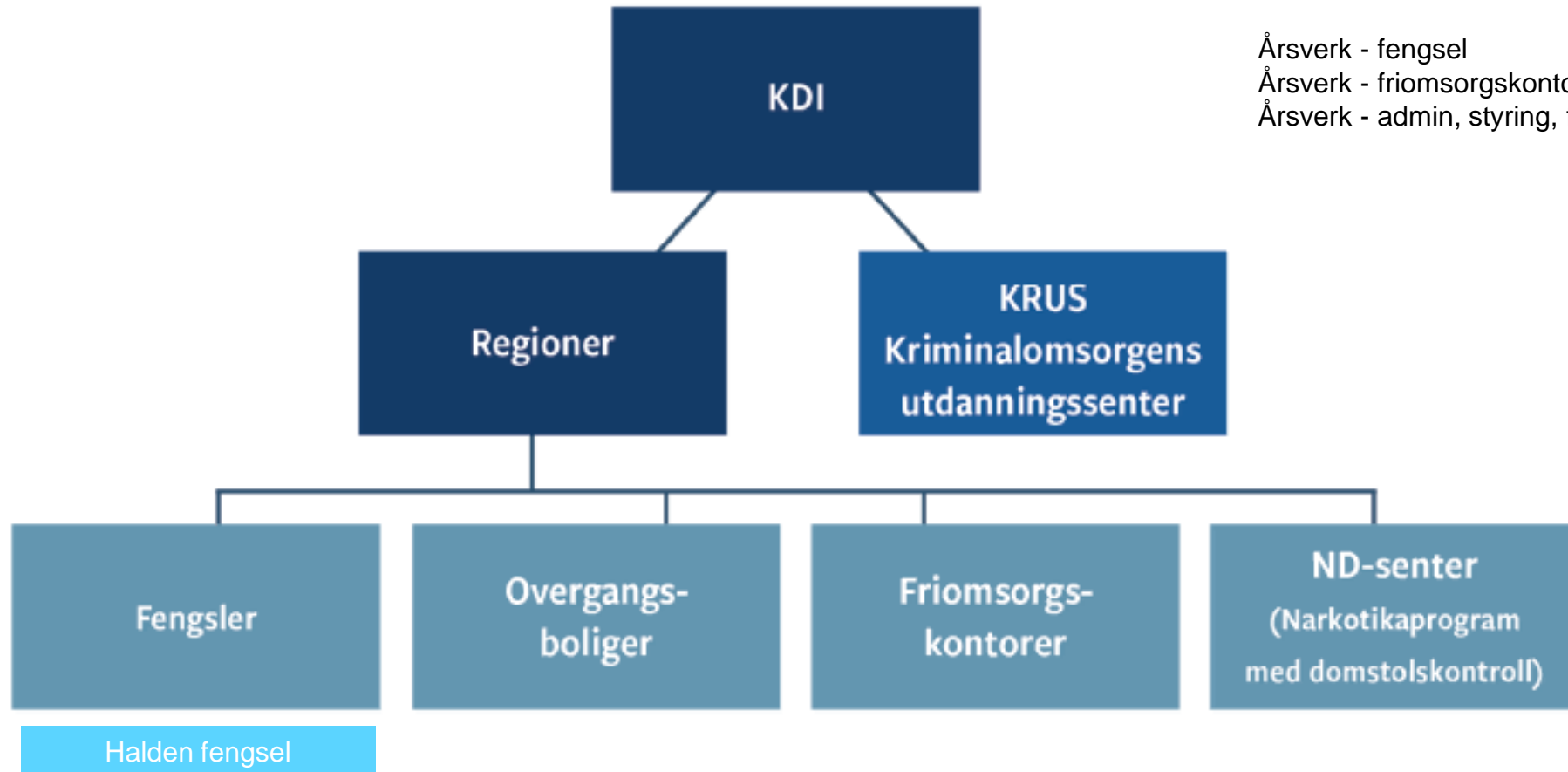

Utviklingstrekk i Kriminalomsorgen straffegjennomføring

- Vært en reduksjon i registrert kriminalitet siden 2000 (både anmeldelser, siktede og straffereaksjoner)
- Reduksjon i antall nyinnsettelse, men ikke tilsvarende reduksjon i antall innsatte
 - Innsatte dømt for mer alvorlige lovbrudd
 - Lengre dommer
 - En dobling i antall forvaringsdømte
- Færre unge sitter i fengsel nå enn tidligere
- Stor økning i antall iverksettelse av straffegjennomføring i samfunnet
- Innsatte som gjennomfører straffen i fengsel er mer krevende
 - Mange innsatte med psykiske lidelser og problemer med rus
- Andelen utenlandske innsatte er noe redusert
- Fangepopulasjonen har blitt eldre
- Antall seksuallovbruddsdømte har vært økende siden 2010

Organisasjonskart for Kriminalomsorgen

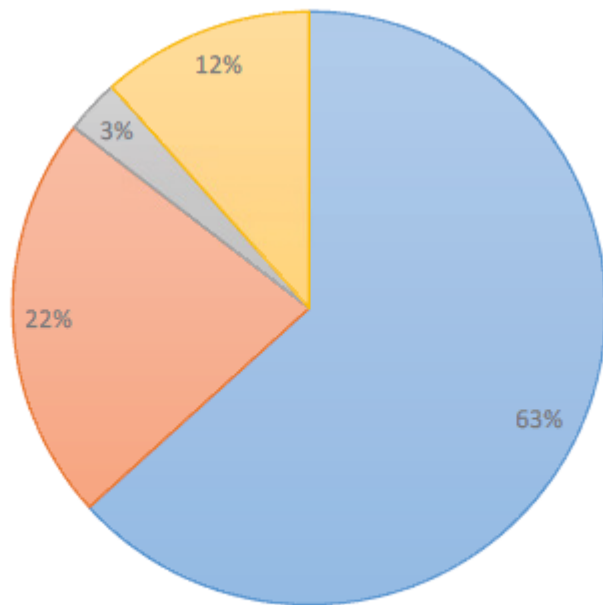

Årsverk - fengsel	4295,5	80 %
Årsverk - friomsorgskontor	505,2	10 %
Årsverk - admin, styring, fellestj	544,2	10 %

Nøkkeltall kapasitet

Antall plasser i fengsel med høyt sikkerhetsnivå	2732	63 %
Antall plasser i fengsel med lavere sikkerhetsnivå	956	22 %
Antall plasser i overgangsboliger	128	3 %
Antall plasser – straffegjennomføring med elektronisk kontroll	500	12 %

■ Plasser med høyt sikkerhetsnivå ■ Plasser med lavere sikkerhetsnivå
■ Overgangsboliger ■ Elektronisk kontroll

Antall fengsler i Norge er:47, men
Antall fengselsenheter er: 33

Forenklet oversikt straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer

Gjennomføres	Ubetinget fengsel med ulike gjennomføringsformer	Andre straffereaksjoner
I samfunn	<p>Hjemmesoning §16</p> <p>Elektronisk kontroll §16 a)</p> <p>Prøveløslatelse m/møteplikt § 43</p>	<p>Samfunnsstraff</p> <p>Narkotikaprogram m/domstolskontroll</p> <p>Program mot ruspåvirket kjøring</p> <p>Melding og oppfølging i konfliktråd</p> <p>Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging</p>
I Institusjon	<p>Sykehus §13</p> <p>Institusjon §12</p>	
I fengsel	<p>Høyt sikkerhetsnivå</p> <p>Lavere sikkerhetsnivå</p> <p>Overgangsbolig</p>	<p>Herunder særskilt høyt sikkerhetsnivå, forvaring og ungdomsenheter</p>

Kriminalomsorgen

Hvem er de innsatte

Levekårsundersøkelsen

- 40% mishandlet
- 38% bodde med noen som hadde alkohol- eller narkotikaproblemer i oppveksten
- 41% familie i fengsel
- 66% ungdomsskole eller lavere som høyeste fullførte utdanning
- Kun 36% i arbeid ved innsettelse
- 55% kronisk syke
- 90% har tegn/symptomer på psykiske lidelser
- 65% har rusavhengighet, eller misbruk av alkohol eller andre rusmidler
- 70 prosent har tegn på personlighetsforstyrrelse

Kilde: SSB/Tyrillistiftelsen/Cramer

INNSATTE BLIR MER OG MER EN MARGINALISERT GRUPPE

Still følgende spørgsmål

Hva slags nabo ønsker du?

Holdninger – Profesjonalitet ansatte

Du trenger ikke å like en innsatt, men

Du må ikke mislike han/henne

Det handler ikke om hva den innsatte fortjener, men
hva den innsatte trenger

Hva gjør en fengselsbetjent

Kontaktbetjent

- veilede
- motivere
- samtalepartner
- rollemodell

Sikkerhet

- grensesetting
- vaktoppgaver
- visitasjoner
- konfliktløsning

Fritid

- deltar på fritidsaktiviteter
- organiserer sosiale arrangementer

Programvirksomhet

Normalitet og Humanisme

- Straffen er tapet av frihet.
- Ingen andre rettigheter er fratatt den innsatte.
- Ingen skal sone dom under strengere forhold enn nødvendig for å ivareta samfunnssikkerheten.
- Livet i fengsel skal ligne livet i samfunnet for øvrig, så mye som mulig

Normalitet

n 1. og 2. et. Avsnitt B
Zeller
Fellesrom
Contorer
Vakt

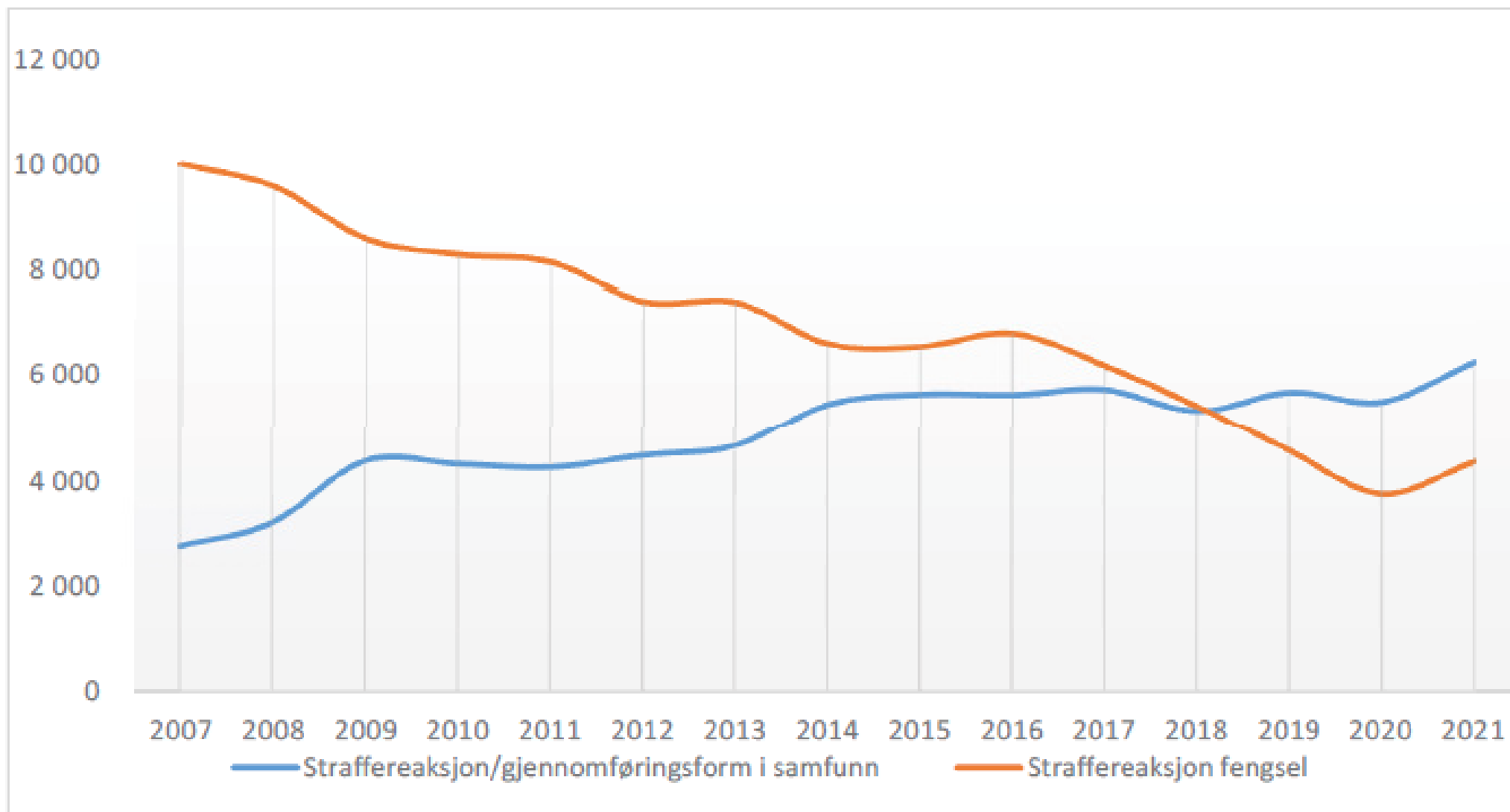
Ground and first floor plan.
B block
1. Cells
2. Common room
3. Offices
4. Guards

Plan 2. et.
First floor plan

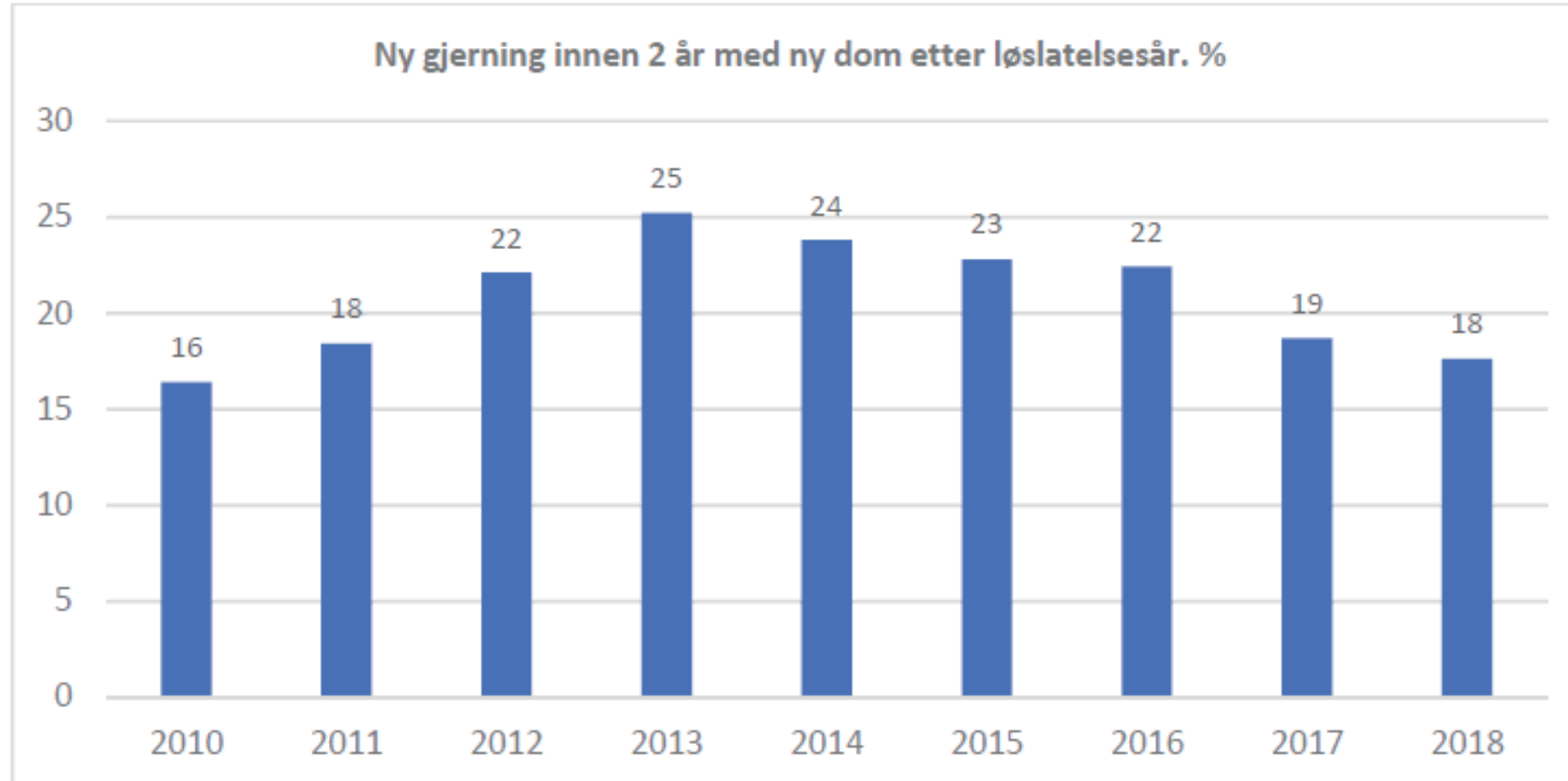

Antall iverksatte straffereaksjoner

Tilbakefall

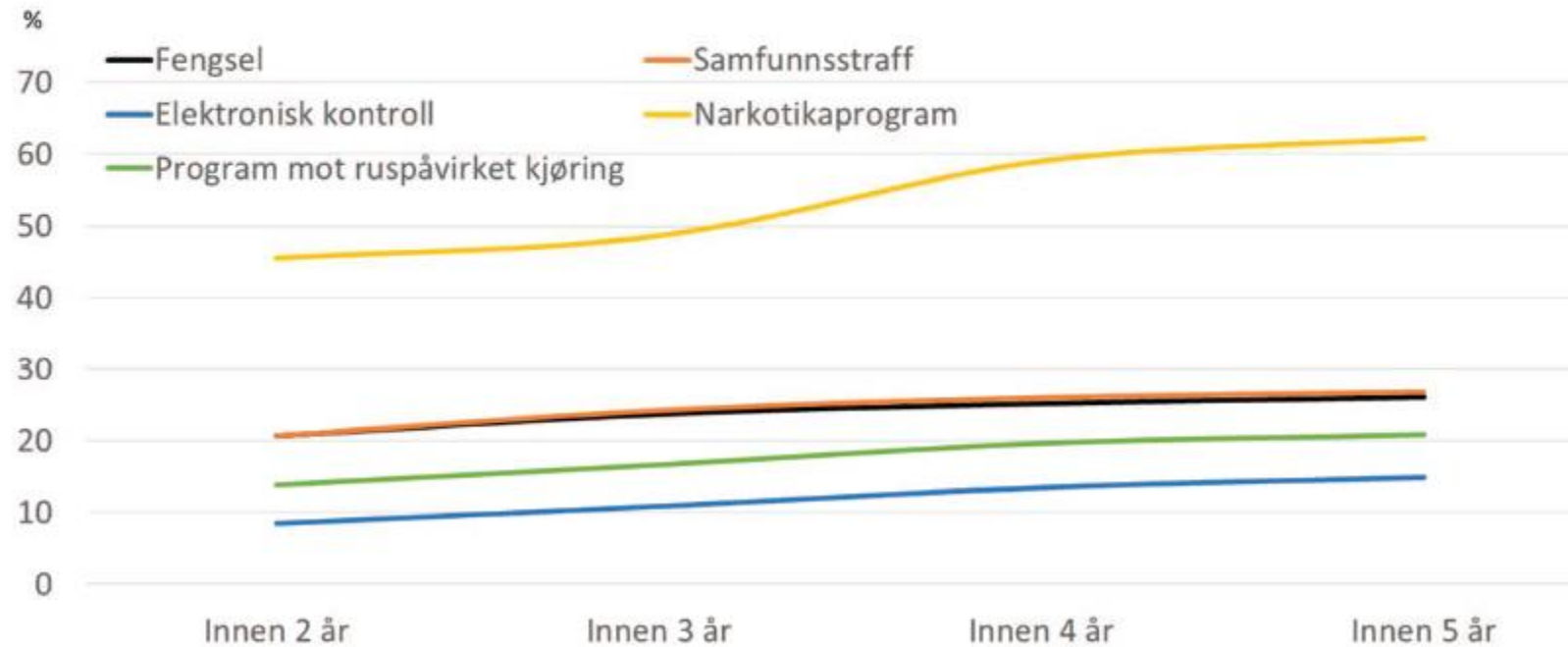

Figuren over illustrerer tilbakefallsraten innen to år etter løslatelsesår, med avrundede prosentandeler.

Tilbakefall

Tilbakefall etter gjennomføring av forskjellige straffereaksjoner/straffegjennomføringsformer

Halden fengsel – noen tall

- **Planleggingen startet i 2000. Presentert løsning ble i 2004 besluttet revidert og redusert.**
- **Byggetid, mai 2007 – mars 2010**
- **Driftsatt mars 2010**
- **Byggekostnad og brukerutstyr, ca 1,3 mrd kr.**
- **Innsatte**
 - **Totalt 252**
 - **Kun menn**
 - **Gjennomsnittsalder 39 år**
- **Ansatte pt ca 250 årsverk**
 - **Menn/kvinner 54/46%**
 - **Gjennomsnittsalder 45 år**
 - **33% (90) av ansatte er bosatt i Halden kommune**
- **Budsjett 2023: 315 millioner kr**
- **Ansatte – ”importerte tjenester” – ca 50 årsverk**

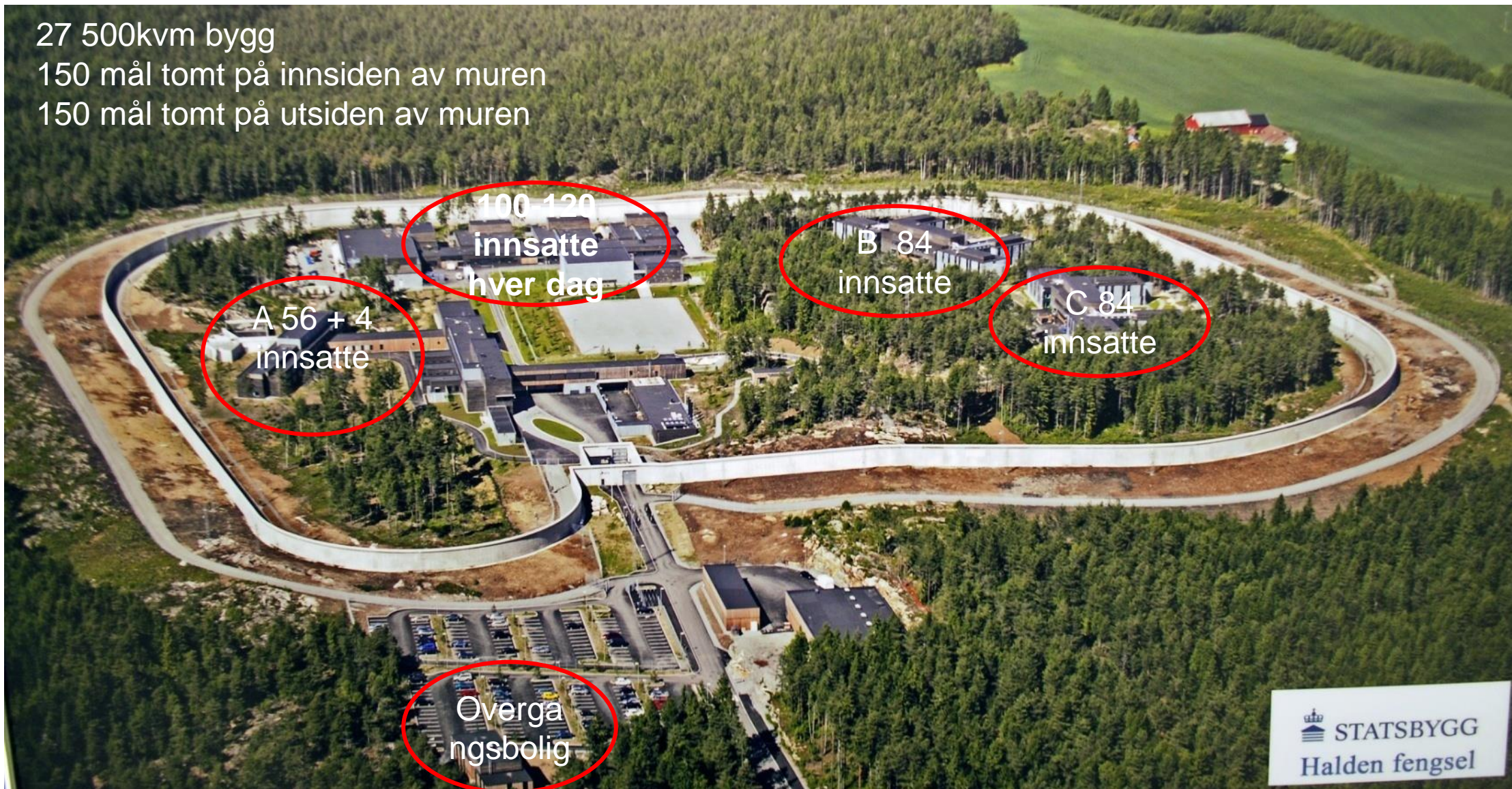

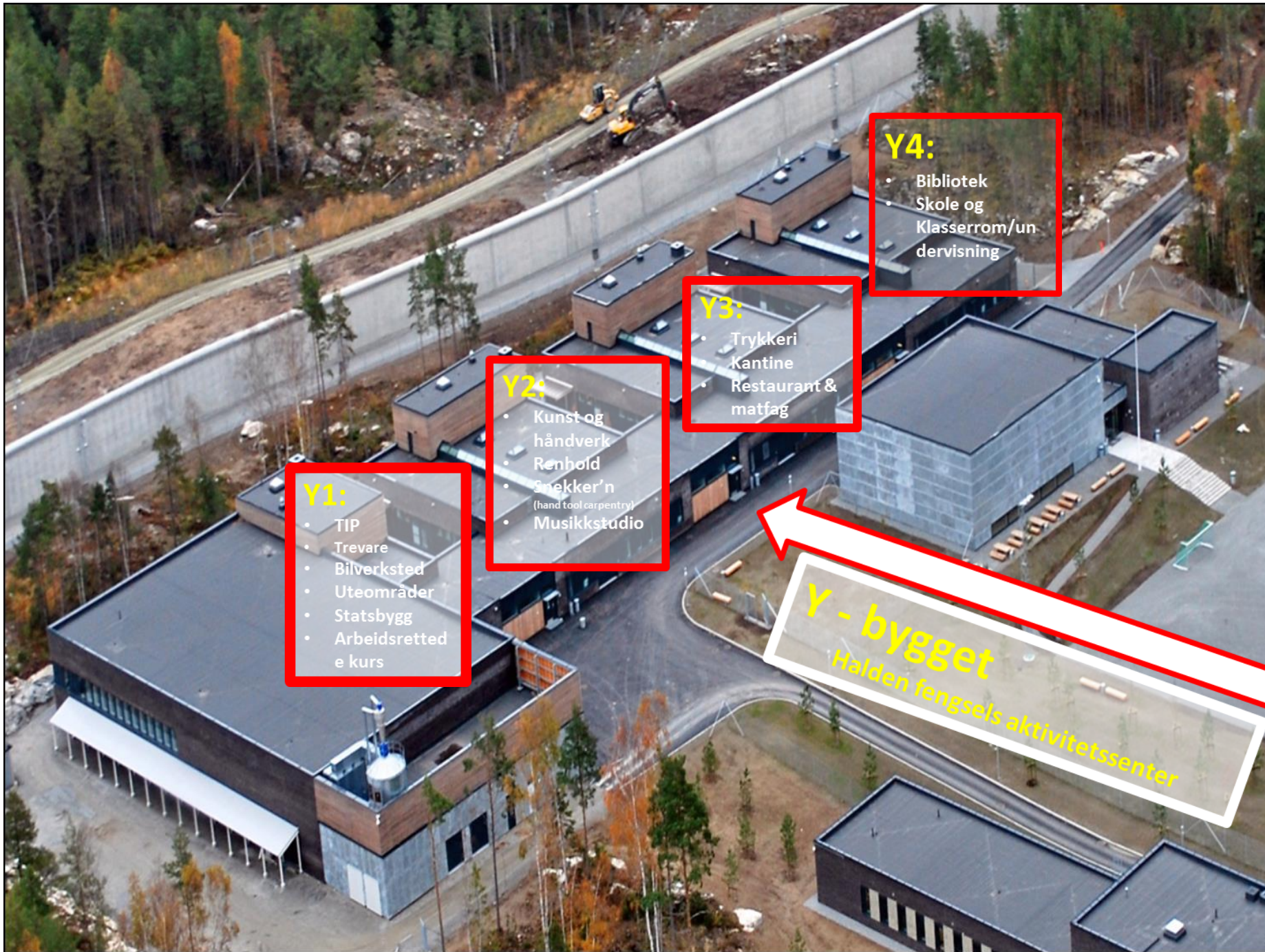
HALDEN FENGSEL

27 500kvm bygg

150 mål tomt på innsiden av muren

150 mål tomt på utsiden av muren

Vi kan ikke nå målene alene – Den norske importmodellen

- Statsbygg
- Halden videregående skole
- Kommunehelsetjenesten
- Tannhelsetjenesten
- Bibliotek
- Den norske kirke
- NAV
- Sosialmedisinsk poliklinikk (Tverrfaglig spesialist behandling)
- Psykiatrisk spesialisthelsetjeneste (DPS)

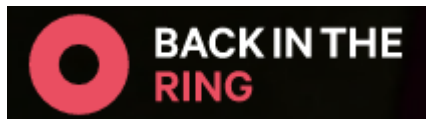

Kriminalomsorgen

Frivillige organisasjoner – ikke alle

KULTURDRÅPEN

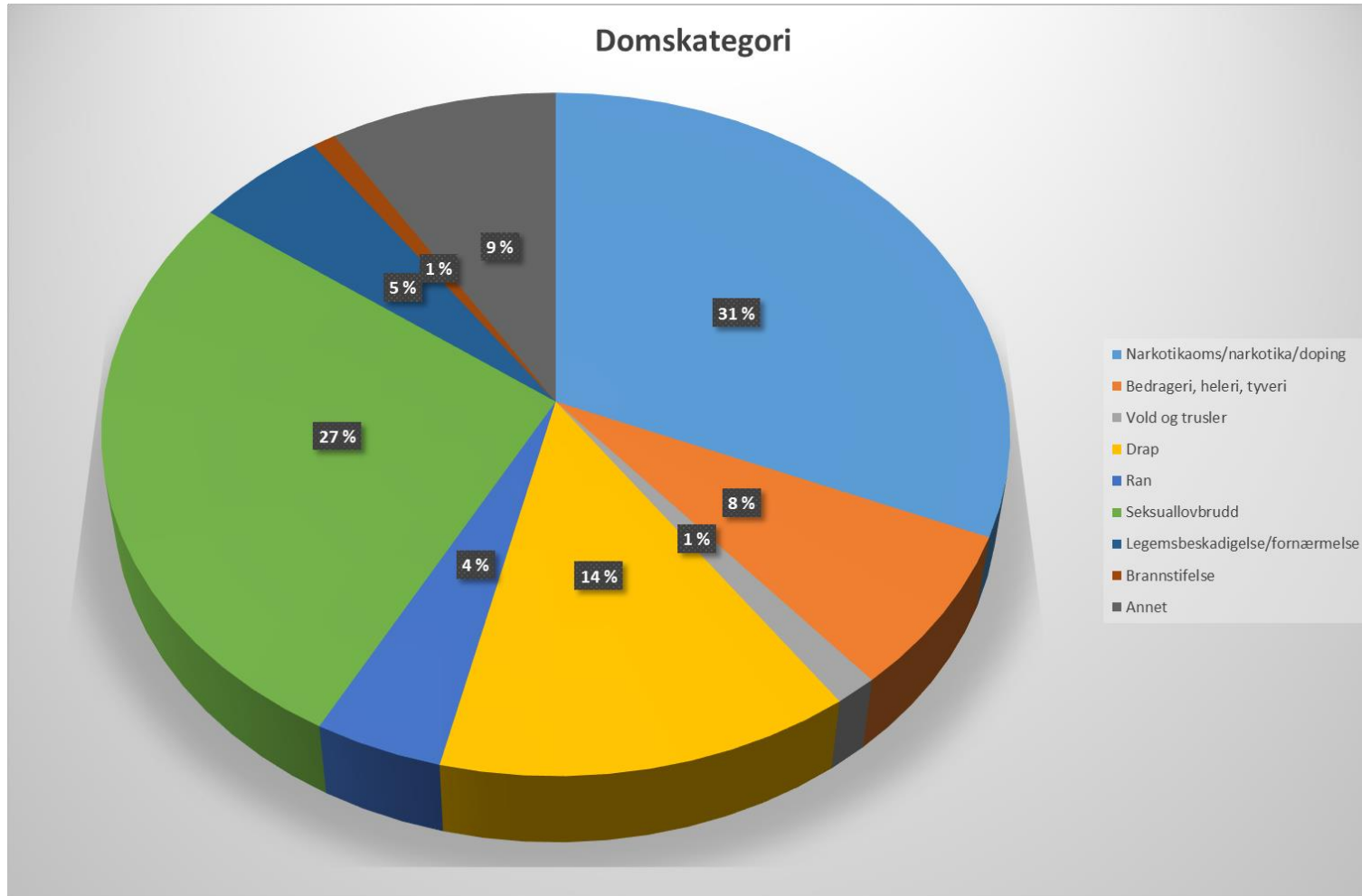

Konfliktrådet

Domskategorier

De to største domskategoriene i aldersgruppene:

18 – 24 år: Seksuallovbrudd og drap

25 – 39 år: Seksuallovbrudd og narkotika

40 – 59 år: Seksuallovbrudd og narkotika

Over 60 år: Seksuallovbrudd og drap

Halden fengsel har 8 forvaringsdømte pt

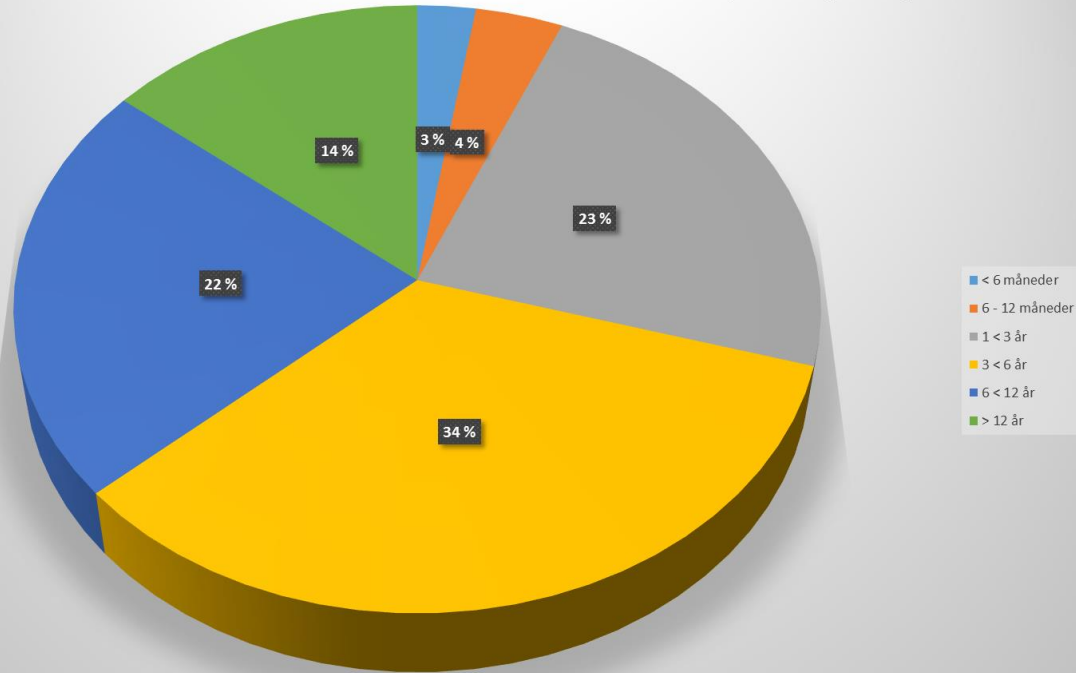
72% av innsatte er dømt for drap, seksual, eller narkotika lovbrudd

Domslengder Halden fengsel

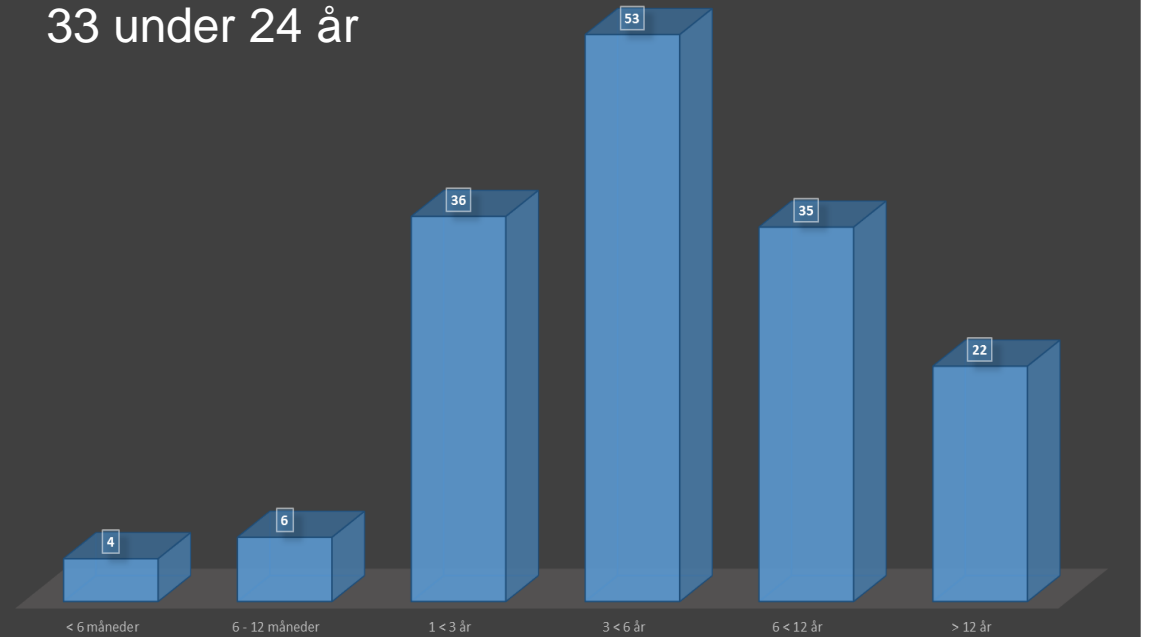
Domslengde

Gjennomsnittlig domslengde er: 6 år

DOMSLENGDE

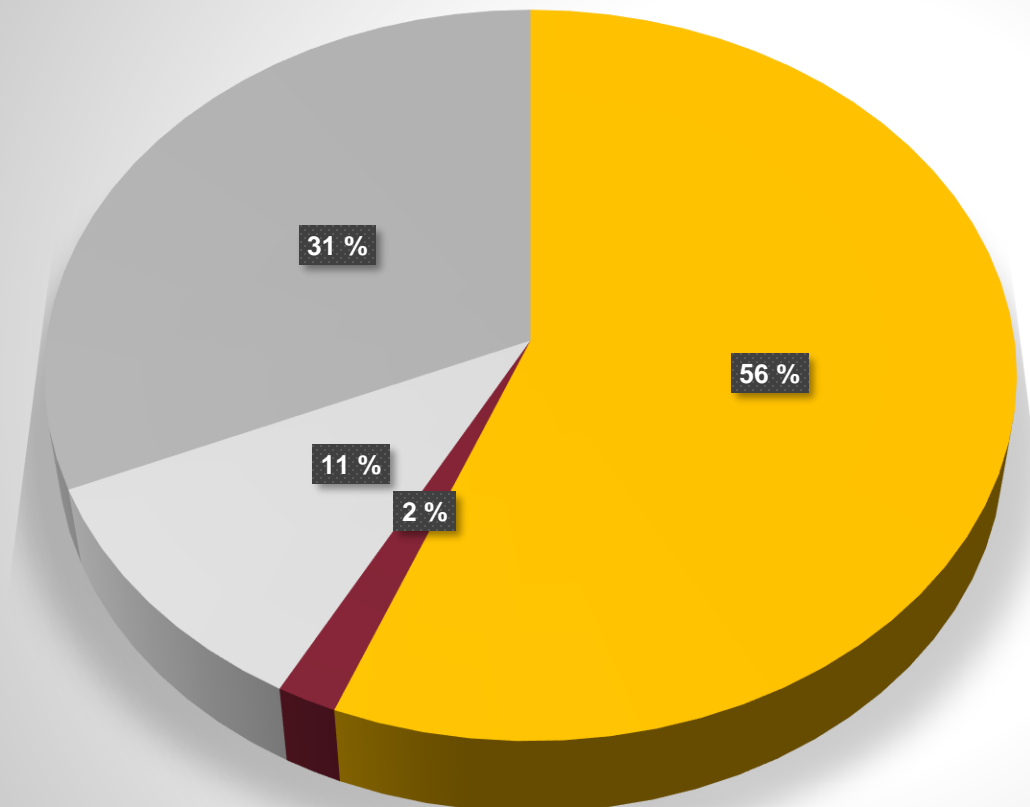
Snittalder 39 år
33 under 24 år

Varetekter utgjør ca 26% av totalt antall innsatte

Innsatte - statsborgerskap

33% utenlandske statsborgere
67% norske statsborgere

- Norsk født/Norske statsborgere
- Norsk født/Utenlandske statsborgere
- Utenlandskfødt /Norske statsborgere
- Utenlandskfødt /Utenlandske statsborgere

Programmer

- Retreat – viktig program for hindre tilbakefall og gi god progresjon
 - gi gode redskaper og hjelp til å ta nødvendige valg for fremtiden ut fra egne ønsker om kursendring i livet
- BASIS - Behandling av seksuallovbruddsproblematikk i spesialisthelsetjenesten
 - Seksuallovbruddskategorien er stor blant 18-24 år
- ROS (Relasjon og Samspill)
- Rusmestringsenheten
- Ulike programmer som:
 - «Pappaprogram».
 - «Er-Vil-Kan», rus- og livsmestring under og etter straffegjennomføring
 - «Sinnemestring».
 - «Tenk Ut», Wayback er inne å hjelper til.
 - «Yoga», «Back in the ring» driver samlingene.